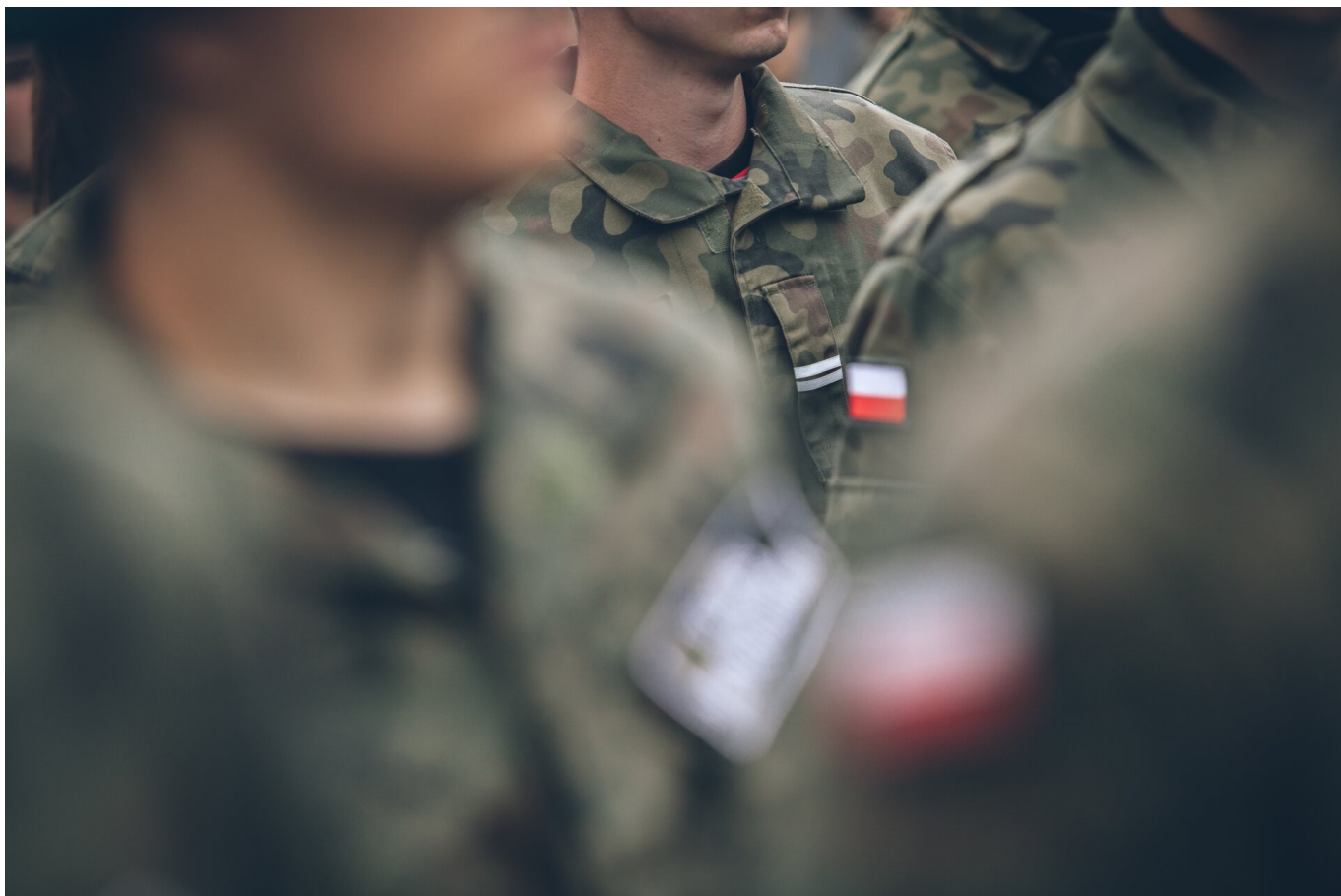

Prezydent RP a bezpieczeństwo państwa

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Prezentacja multimedialna](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Konstytucja Ukrainy uchwalona na piątej sesji Rady Najwyższej 28 czerwca 1996 roku*, tłum. Ewa Toczek, dostępny w internecie: libr.sejm.gov.pl [dostęp 26.01.2021 r.].
- Źródło: Artur Jagnieża, *Armia dwóch zwierzchników. Próba analizy konstytucyjnej*, 31.10.2017 r., dostępny w internecie: defence24.pl [dostęp 20.07.2019 r.].
- Źródło: *Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa*, dostępny w internecie: isap.sejm.gov.pl [dostęp 26.01.2021 r.].

- Źródło: *Prezydent: redukcja PKW w Afganistanie*, 23.09.2013 r., dostępny w internecie: polska-zbrojna.pl [dostęp 20.07.2019 r.].

Prezydent RP a bezpieczeństwo państwa

Źródło: Pixabay, domena publiczna.

Stworzenie centrum informacyjnego w prezydenckim Biurze Bezpieczeństwa Narodowego jest jednym z przejawów dbałości Prezydenta RP o jak najlepsze realizowanie funkcji stania na straży bezpieczeństwa państwa. Rola Prezydenta RP jako strażnika bezpieczeństwa państwa jest traktowana w Polsce z ogromnym namaszczeniem – współmiernie do jej znaczenia i zakresu.

Co jednak dokładnie należy do zadań Prezydenta RP w odniesieniu do kwestii bezpieczeństwa państwa? Jakimi kompetencjami dysponuje?

Twoje cele

- Scharakteryzujesz kompetencje Prezydenta RP w zakresie sprawowania przez niego zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi.
- Przeanalizujesz rolę Prezydenta RP w sytuacjach stanów nadzwyczajnych – wojennego i wyjątkowego.
- Rozważysz znaczenie współpracy organów władzy wykonawczej w zakresie dbałości o bezpieczeństwo państwa.

Przeczytaj

Uroczystości inauguracyjne każdego nowo wybranego Prezydenta RP obejmują dwie ceremonie. Pierwsza z nich to zaprzysiężenie przed Zgromadzeniem Narodowym. Druga to uroczystość o charakterze wojskowym polegająca na przejęciu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi. Najczęściej odbywa się ona przed Grobem Nieznanego Żołnierza.

Ostatnim elementem przejęcia zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi jest podniesienie proporca Prezydenta Rzeczypospolitej – zwierzchnika sił zbrojnych. Proporzec jest symbolem przypisanym wyłącznie do głowy państwa.

Proporzec Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zastanów się, czym różni się on np. od polskiego godła.

Źródło: Poznaniak, licencja: CC BY-SA 2.5.

Trumna tragicznie zmarłego prezydenta Lecha Kaczyńskiego przykryta proporcem podczas wystawienia w Sali Kolumnowej Pałacu Prezydenckiego, 13 kwietnia 2010 r.

Źródło: Cezary Piwowarski, licencja: CC BY-SA 4.0.

Zapisane w Konstytucji

Zgodnie z art. 126 Konstytucji RP zadaniem Prezydenta RP jest stanie na straży **suwerenności** i bezpieczeństwa państwa oraz **nienaruszalności** i **niepodzielności** jego terytorium. Na podstawie art. 133 Konstytucji Prezydent RP jest też reprezentantem państwa „w stosunkach zewnętrznych”.

Głowa państwa jest więc zasadniczym elementem systemu bezpieczeństwa państwa. Jednak, jak pokazuje analiza uprawnień Prezydenta RP w tym obszarze, głowa państwa nie działa w pojedynkę. Jedynie współpraca z innymi organami – zwłaszcza Prezesem Rady Ministrów, Radą Ministrów i Ministrem Obrony Narodowej – pozwala wypracować odpowiednie strategie i podejmować stosowne działania dla zapewnienia bezpieczeństwa państwa i jego obywateli.

Podział konstytucyjnych kompetencji w dziedzinie polityki zagranicznej między organami władzy wykonawczej

Podpisanie umowy na zakup systemu rakietowego Patriot w ramach programu „Wisła”, 27.03.2018. Na zdj. od lewej: premier Mateusz Morawiecki, minister obrony narodowej Mariusz Błaszczak, prezydent Andrzej Duda i ambasador USA w Polsce Paul W. Jones.

Źródło: Kancelaria Prezesa RM, licencja: CC BY-SA 3.0.

Słownik

demokratyczna i cywilna kontrola nad siłami zbrojnymi

podporządkowanie armii demokratycznie wybranym władzom politycznym w trosce o bezpieczeństwo państwa i społeczeństwa

mobilizacja sił zbrojnych

przejście sił zbrojnych z formy organizacji w czasach pokoju na formę organizacyjną właściwą dla stanu wojny (np. żołnierze rezerwy przechodzą w takim wypadku do służby czynnej)

nienaruszalność terytorium państwa

jeden z aspektów integralności terytorialnej; zasada, na mocy której przekraczanie granic (lądowych, wodnych, powietrznych) i pobyt na terytorium państwa możliwe są jedynie za jego zgodą

niepodzielność terytorium państwa

jeden z aspektów integralności terytorialnej; zasada, że władza państwowa rozciąga się na całym terytorium państwa i nie jest możliwe samowolne lub z użyciem zewnętrznej przemocy oddzielenie części tego terytorium

suwerenność państwa

zdolność do samodzielnego, niezależnego od innych podmiotów, sprawowania władzy politycznej nad określonym terytorium i grupą osób je zamieszkującą; obejmuje niezależność w sprawach wewnętrznych i zewnętrznych

Prezentacja multimedialna

Polecenie 1

Zapoznaj się z prezentacją multimedialną na temat roli Prezydenta RP w zakresie bezpieczeństwa państwa i opracuj mapę myśli podsumowującą zawarte w niej informacje.

Rola Prezydenta RP w zakresie bezpieczeństwa państwa

Konstytucja RP stanowi, że Prezydent RP, będący reprezentantem państwa w stosunkach zewnętrznych, jest również odpowiedzialny za stanie na straży suwerenności i bezpieczeństwa państwa oraz nienaruszalności i niepodzielności jego terytorium.

Zadanie to Prezydent RP realizuje dzięki licznym kompetencjom przyznanym mu przez konstytucję. Dotyczą one sprawowania przez Prezydenta RP zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi oraz jego roli w sytuacji stanów nadzwyczajnych – wojennego i wyjątkowego.

Prezydent Andrzej Duda i minister obrony narodowej Mariusz Błaszczak z wizytą na poligonie w Orzyszu.
Jakub Szymczuk/KPRP, CC BY SA 3.0

Konstytucja RP

Art. 134.

1. Prezydent Rzeczypospolitej jest najwyższym zwierzchnikiem sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
2. W czasie pokoju Prezydent Rzeczypospolitej sprawuje zwierzchnictwo nad siłami zbrojnymi za pośrednictwem Ministra Obrony Narodowej. (...)
4. Na czas wojny Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, mianuje Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych.

Zwierzchnictwo Prezydenta RP nad siłami zbrojnymi ma charakter bierny i sprawowane jest w sposób zróżnicowany, uzależniony od sytuacji:

- w czasie pokoju za pośrednictwem ministra obrony narodowej,
- w czasie wojny przez naczelnego dowódcę sił zbrojnych.

Sprawowanie zwierzchnictwa przez Prezydenta RP jest przejawem cywilnej i demokratycznej kontroli nad siłami zbrojnymi.

Prezydent Andrzej Duda i gen. Rajmund Andrzejczak podczas uroczystości w Święto Wojska Polskiego w 2016 r.

Andrzej Hrechorowicz/prezydent.pl, CC BY SA 3.0.

Prezydent mianował Szefa Sztabu Generalnego WP

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Zwierzchnik Sił Zbrojnych Andrzej Duda (...) mianował generała dywizji Rajmunda Andrzejczaka na stanowisko Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. Zgodnie z postanowieniem Prezydenta RP gen. R. Andrzejczak obejmie stanowisko 3 lipca 2018 r.

Jednocześnie Prezydent RP, na wniosek ministra obrony narodowej, z dniem 2 lipca br. odwołał generała Leszka Surawskiego ze stanowiska szefa Sztabu Generalnego WP, w związku z planowanym przez niego zakończeniem służby wojskowej.

/Źródło: prezydent.pl, 29.06.2018./

Prezydent Rzeczypospolitej na podstawie art. 134 ust. 3 Konstytucji RP mianuje m.in. szefa Sztabu Generalnego.

Rodzaje wojsk i ich dowódcy

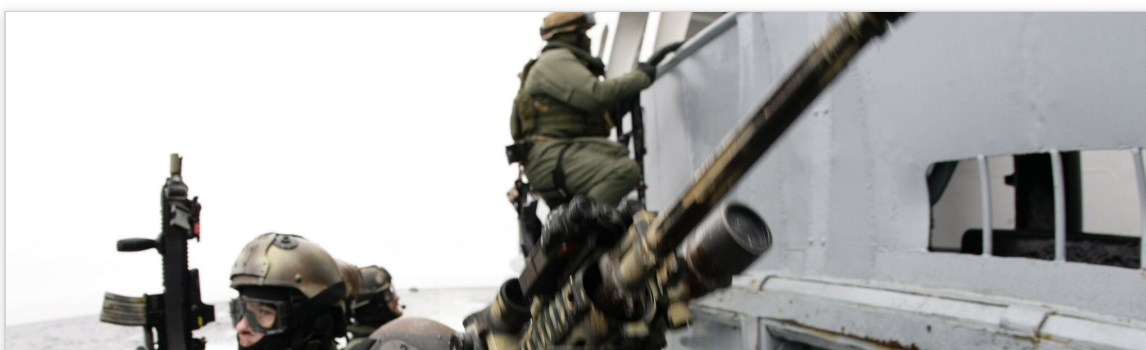
Wojska lądowe
domena publiczna

Siły powietrzne
Michał Błaszczyna, CC BY-SA 4.0

Marynarka wojenna
Żeglarz, CC BY-SA 4.0

Wojska specjalne
domena publiczna

Prezydent również na podstawie art. 134 ust. 3 Konstytucji RP mianuje dowódców rodzajów sił zbrojnych: wojsk lądowych, sił powietrznych, marynarki wojennej, wojsk obrony terytorialnej i wojsk specjalnych.

Uroczysta promocja na pierwszy stopień oficerski
Robert Siemaszko, CC BY-SA 3.0

« Konstytucja RP

Art. 134

5. Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek Ministra Obrony Narodowej, nadaje określone w ustawach stopnie wojskowe.

© Jakub Szymczuk / KPRP

Awanse generalskie w siłach zbrojnych RP.
Jakub Szymczuk/KPRP, CC BY-SA 3.0.

Prezydent RP mianuje na pierwszy stopień oficerski i nadaje stopnie generalskie. Czyni to jednak wyłącznie na wniosek ministra obrony narodowej.

Posiedzenie RBN z udziałem byłych prezydentów i premierów
bbn.gov.pl, CC BY-SA 3.0.

⌋ Konstytucja RP

Art. 135

Organem doradczym Prezydenta Rzeczypospolitej w zakresie wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa jest Rada Bezpieczeństwa Narodowego.

Członków Rady Bezpieczeństwa Narodowego powołuje i odwołuje Prezydent RP. Do zadań Rady należy wyrażanie opinii w sprawach wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa, a w szczególności: rozpatrywanie ogólnych założeń bezpieczeństwa państwa, założeń i kierunków polityki zagranicznej w zakresie bezpieczeństwa państwa, określanie zagrożeń bezpieczeństwa oraz środków przeciwdziałania im, rozpatrywanie kierunków rozwoju sił zbrojnych i problemów pozamilitarnych dotyczących przygotowania systemu bezpieczeństwa narodowego.

W skład Rady wchodzi: Marszałek Sejmu; Marszałek Senatu; Prezes Rady Ministrów; ministrowie obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz spraw zagranicznych; koordynator służb specjalnych; szefowie ugrupowań politycznych mających klub parlamentarny lub poselski albo przewodniczący tych klubów; szef Kancelarii Prezydenta RP; szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

W posiedzeniach Rady na zaproszenie Prezydenta RP mogą uczestniczyć byli prezydenci Rzeczypospolitej Polskiej oraz byli prezesi Rady Ministrów. Prezydent może zapraszać do udziału w pracach Rady również inne osoby, których udział jest wskazany ze względu na przedmiot rozpatrywanych spraw.

⌋ Konstytucja RP

Art. 136

W razie bezpośredniego, zewnętrznego zagrożenia państwa Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, zarządza powszechną lub częściową mobilizację i użycie sił zbrojnych do obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Z uprawnień przyznanych Prezydentowi RP na mocy art. 136 może on skorzystać wyłącznie w razie bezpośredniego zagrożenia państwa. Nie może też podejmować tych działań z własnej inicjatywy, a jedynie na wniosek Prezesa Rady Ministrów.

((Konstytucja RP

Art. 229

W razie zewnętrznego zagrożenia państwa, zbrojnej napaści na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub gdy z umowy międzynarodowej wynika zobowiązanie do wspólnej obrony przeciwko agresji Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów może wprowadzić stan wojenny na części albo na całym terytorium państwa.

Prezydent RP ma również nadzwyczajne uprawnienia przeznaczone do stosowania w sytuacjach kryzysowych, stanowiących zagrożenie dla niepodległości państwa, spokoju i bezpieczeństwa wewnętrznego, instytucji demokratycznych czy ładu ekonomicznego.

((Konstytucja RP

Art. 230

W razie zagrożenia konstytucyjnego ustroju państwa, bezpieczeństwa obywateli lub porządku publicznego Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów może wprowadzić (...) stan wyjątkowy na części albo na całym terytorium państwa.

Powierzenie decyzji o wprowadzeniu dwóch z trzech stanów nadzwyczajnych jednoosobowemu organowi władzy wykonawczej – Prezydentowi RP – umożliwia szybką reakcję na powstałe zagrożenia. Jednocześnie nie są to dyskrecyjne uprawnienia Prezydenta RP – okoliczności wprowadzenia każdego ze stanów nadzwyczajnych precyzyjnie określa Konstytucja, a ich zarządzenie możliwe jest jedynie na wniosek Rady Ministrów i podlega kontroli Sejmu od początku ich obowiązywania. Konstytucja zobowiązuje Prezydenta do przedłożenia Sejmowi w ciągu 48 godzin od podpisania aktu prawnego rozporządzenia o wprowadzeniu stanu wojennego lub wyjątkowego. Rozporządzenie to Sejm jest zobowiązany rozpatrzyć niezwłocznie, a mając zastrzeżenia co do jego zasadności, może je uchylić bezwzględną większością głosów. Skutkiem uchylenia takiego rozporządzenia jest zniesienie ograniczeń w zakresie wolności i praw człowieka i obywatela oraz powrót do normalnych zasad funkcjonowania władz publicznych.

Ćwiczenie 1

W celu uporządkowania swojej wiedzy uzupełnij mapę myśli dotyczącą roli Prezydenta RP w dziedzinie bezpieczeństwa państwa.

Ćwiczenie 2

Poszukaj informacji na temat spotkań Rady Bezpieczeństwa Narodowego za czasów urzędowania różnych prezydentów. Jakich kwestii dotyczyły te spotkania? Do każdego z czterech prezydentów, którzy sprawowali władzę od czasu uchwalenia obecnie obowiązującej konstytucji, wynotuj zagadnienia poruszane podczas dwóch przykładowych spotkań Rady Bezpieczeństwa Narodowego zwołanych przez każdego z tych prezydentów.

Prezydent

Tematyka spotkań Rady Bezpieczeństwa Narodowego

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Uzupełnij tekst dotyczący roli Prezydenta RP w dziedzinie obronności państwa.

Prezydent Rzeczypospolitej jest sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. W czasie głowa państwa sprawuje zwierzchnictwo nad siłami zbrojnymi za pośrednictwem Ministra . Na czas wojny Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek , mianuje . W tym samym trybie może on go odwołać.

Prezesa Rady Ministrów

zamieszek

pokoju

Marszałka Sejmu

sprawiedliwości

Obrony Narodowej

najwyższym zwierzchnikiem

Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych

Ćwiczenie 2

Podaj, na czyj wniosek Prezydent Rzeczypospolitej nadaje określone w ustawach stopnie wojskowe.

Zaznacz odpowiedź, która jest najbliższa twojej. Przekonaj się, czy jest poprawna.

Porównaj swoją odpowiedź

Przyjrzyj się zdjęciu z pierwszego posiedzenia Rady Bezpieczeństwa Narodowego zwołanego przez prezydenta Andrzeja Dudę w dniu 9 marca 2016 r. i wykonaj zadanie.

Źródło: bbn.gov.pl, licencja: CC BY-SA 3.0.

Rozpoznaj pięciu polityków, którzy weszli w skład Rady z powodu pełnionych przez nich funkcji. Zapisz ich nazwiska i funkcje.

Materiały źródłowe do ćwiczeń 4 i 5.

Rada Bezpieczeństwa Narodowego

Plik o rozmiarze 35.32 KB w języku polskim

***“ Konstytucja Ukrainy uchwalona na piątej sesji Rady
Najwyższej 28 czerwca 1996 roku
Art. 107***

Rada Bezpieczeństwa i Obrony Narodowej Ukrainy jest organem koordynującym sprawy bezpieczeństwa narodowego i obrony przy

Prezydencie Ukrainy.

Rada Bezpieczeństwa i Obrony Narodowej Ukrainy koordynuje i kontroluje działania organów wykonawczych władzy w sferze bezpieczeństwa i obrony narodowej.

Przewodniczącym Rady Bezpieczeństwa i Obrony Narodowej Ukrainy jest Prezydent Ukrainy.

Skład osobowy Rady Bezpieczeństwa i Obrony Narodowej Ukrainy ustala Prezydent Ukrainy.

W skład Rady Bezpieczeństwa i Obrony Narodowej Ukrainy wchodzi z urzędu Premier Ukrainy, Minister Obrony Ukrainy, Przewodniczący Służby Bezpieczeństwa Ukrainy, Minister Spraw Wewnętrznych Ukrainy, Minister Spraw Zagranicznych Ukrainy.

W posiedzeniach Rady Bezpieczeństwa i Obrony Narodowej Ukrainy może uczestniczyć Przewodniczący Rady Najwyższej Ukrainy.

Decyzje Rady Bezpieczeństwa i Obrony Narodowej Ukrainy wchodzi w życie w oparciu o dekrety Prezydenta Ukrainy.

Kompetencje i funkcje Rady Bezpieczeństwa i Obrony Narodowej Ukrainy określa ustawa.

Źródło: Konstytucja Ukrainy uchwalona na piątej sesji Rady Najwyższej 28 czerwca 1996 roku, tłum. Ewa Toczek, dostępny w internecie: libr.sejm.gov.pl [dostęp 26.01.2021 r.].

Ćwiczenie 4

Zapoznaj się z fragmentem ukraińskiej konstytucji dotyczącym Rady Bezpieczeństwa i Obrony Narodowej Ukrainy oraz z dokumentem ze strony polskiego Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Podaj różnice w funkcjonowaniu tego organu w porównaniu z polską Radą Bezpieczeństwa Narodowego.

Ćwiczenie 5

Rozstrzygnij, która z instytucji – polska Rada Bezpieczeństwa Narodowego czy Rada Bezpieczeństwa i Obrony Narodowej Ukrainy – ma większe kompetencje w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Rozstrzygnięcie

RBN

Uzasadnienie

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((Artur Jagnieża

Armia dwóch zwierzchników. Próba analizy konstytucyjnej

W dyskusji nad odpowiedzialnością za obronność i bezpieczeństwo państwa obydwie ośrodki władzy wykonawczej mają wyprowadzane z Konstytucji argumenty, które podkreślają szczególne znaczenie każdego z nich. Prezydent podkreśla, iż jego mandat konstytucyjny pochodzi z powszechnego wyboru Narodu oraz że jest najwyższym przedstawicielem Rzeczypospolitej Polskiej i gwarantem ciągłości władzy państwowej. Zapis ten pozwala więc skonstatować, iż pozycje konstytucyjne Prezydenta i Ministra Obrony Narodowej nie mają charakteru symetrycznego i dają przewagę w tym względzie głowie państwa.

Z kolei szef resortu obrony wyposażony jest w inny argument konstytucyjny, ponieważ ponosi przed Sejmem indywidualną odpowiedzialność za sprawy należące do jego kompetencji. Mamy tu więc do czynienia z odpowiedzialnością bieżącą, która Prezydenta RP nie dotyczy i stawia go w roli konstytucyjnego strażnika i recenzenta poczynąń szefa resortu obrony. Z tego względu Minister Obrony Narodowej używa argumentu, że skoro odpowiada każdego dnia za kondycję sił zbrojnych, to ma prawo, a wręcz obowiązek, mieć decydujący wpływ na ich funkcjonowanie.

W tak zarysowanej konstrukcji konstytucyjnej efektywna współpraca na linii Prezydent RP–Rada Ministrów via Minister Obrony Narodowej w obszarze odpowiedzialności za obronność i sił zbrojnych musi odbywać się przede wszystkim na płaszczyźnie szukania w takim samym

stopniu przez obydwa ośrodki władzy wykonawczej zgody i porozumienia.

Tymczasem nie jest tajemnicą, że obecnie w Polsce w momencie wybuchu jakiegokolwiek sporu politycznego zarówno między rywalizującymi obozami politycznymi, jak i sporami wewnątrz tych obozów przede wszystkim istnieje zapotrzebowanie na graczy preferujących grę o sumie zerowej. Ich deklaratywna konsensualność ma najczęściej charakter wizerunkowej gry, którą determinuje chęć zyskania kolejnych punktów w procesie budowy pozytywnego wizerunku własnej osoby.

Źródło: Artur Jagnieża, *Armia dwóch zwierzchników. Próba analizy konstytucyjnej*, 31.10.2017 r., dostępny w internecie: defence24.pl [dostęp 20.07.2019 r.].

Ćwiczenie 7

Z czyjej inicjatywy? Dopasuj działania Prezydenta RP do odpowiedniego organu, na wniosek którego mogą być podejmowane.

Na wniosek Ministra Obrony Narodowej

wprowadzanie stanu wojennego

odwoływanie Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych

Na wniosek Prezesa Rady Ministrów

zarządzanie mobilizacji i użycia sił zbrojnych

wprowadzanie stanu wyjątkowego

Na wniosek Rady Ministrów

nadawanie stopni generalskich

mianowanie Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych

Zapoznaj się z tekstami źródłowymi i wykonaj zadanie.

Źródło I

„ Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa

Art. 1

Ustawa dotyczy użycia lub pobytu poza granicami państwa związków operacyjnych i taktycznych oraz oddziałów i pododdziałów, zwanych dalej „jednostkami wojskowymi”.

Art. 2

W rozumieniu ustawy:

1. użycie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa oznacza obecność jednostek wojskowych poza granicami państwa w celu udziału w:
 - a) konflikcie zbrojnym lub dla wzmocnienia sił państwa albo państw sojuszniczych,
 - b) misji pokojowej,
 - c) akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom;
2. pobyt Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa oznacza obecność jednostek wojskowych poza granicami państwa w celu udziału w:
 - a) szkoleniach i ćwiczeniach wojskowych,

- b) akcjach ratowniczych, poszukiwawczych lub humanitarnych; przepisu tego nie stosuje się do akcji ratowniczych regulowanych przepisami o ratownictwie na morzu,
- c) przedsięwzięciach reprezentacyjnych.

Art. 3

1. O użyciu jednostek wojskowych poza granicami państwa postanawia Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek:
 - 1). Rady Ministrów – w sytuacjach określonych w art. 2 pkt 1 lit. a i b;
 - 2). Prezesa Rady Ministrów – w sytuacjach określonych w art. 2 pkt 1 lit. c.(...)

Art. 4

1. O pobycie jednostek wojskowych poza granicami państwa decyzje podejmuje:
 - 1). Rada Ministrów – w sytuacjach określonych w art. 2 pkt 2 lit. a, jeżeli środki na udział w szkoleniach i ćwiczeniach nie zostały uwzględnione w budżetach właściwych ministerstw;
 - 2). minister właściwy do spraw obrony narodowej albo minister właściwy do spraw wewnętrznych – w sytuacjach określonych w art. 2 pkt 2 w stosunku do podległych albo podporządkowanych mu jednostek.
2. O podjęciu decyzji o pobycie jednostek wojskowych poza granicami państwa, Prezes Rady Ministrów powiadamia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

“ *Prezydent: redukcja PKW w Afganistanie* ”

Prezydent RP Bronisław Komorowski, na wniosek Rady Ministrów, 19 września podpisał postanowienie o przedłużeniu okresu użycia Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Islamskiej Republice Afganistanu. Jednocześnie zdecydował o jego znaczącej redukcji. (...)

Redukcje wynikają z planów, zgodnie z którymi Polska – podobnie jak cały Sojusz Północnoatlantycki – zakończy operację w Afganistanie w formule ISAF do końca 2014 r. Stopniowo wycofywany jest również sprzęt, z którego korzystają polscy żołnierze.

Polski Kontyngent Wojskowy w Afganistanie uczestniczy w operacji Międzynarodowych Sił Wspierania Bezpieczeństwa (ISAF). Wspiera działania Afgańskich Sił Bezpieczeństwa w zakresie zapewniania bezpieczeństwa w części prowincji Ghazni, odpowiada za ochronę odcinka drogi Kabul–Kandahar oraz drogi Ghazni–Sharana.

Od 1 kwietnia br. głównym zadaniem polskich żołnierzy jest szkolenie afgańskich sił bezpieczeństwa, które przejęły odpowiedzialność za sytuację w prowincji. PKW zajmuje się także wspieraniem afgańskich władz i administracji lokalnej w odbudowie infrastruktury cywilnej.

Zadaniem polskiego kontyngentu jest również realizacja projektów rozwojowych i pomocowych poprawiających sytuację życiową lokalnej społeczności. Nie bez znaczenia jest też wspieranie organizacji międzynarodowych i pozarządowych w udzielaniu pomocy humanitarnej.

Podaj przepis, na podstawie którego to Prezydent RP podjął decyzję, o której mowa w zamieszczonym artykule. Uzasadnij swój wybór, powołując się na odpowiednie informacje z obu tekstów źródłowych.

Przepis, na podstawie którego Prezydent RP podjął decyzję:

Uzasadnienie:

Dla nauczyciela

Autorka: Anna Rabięga

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Prezydent RP a bezpieczeństwo państwa

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres podstawowy i rozszerzony

Podstawa programowa:

zakres podstawowy

III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń:

5) wykazuje znaczenie, jakie dla pozycji ustrojowej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ma fakt wyborów powszechnych; przedstawia kompetencje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej: ceremonialno-reprezentacyjne, w stosunku do rządu, parlamentu i władzy sądowniczej, w polityce zagranicznej oraz bezpieczeństwa państwa; analizuje – z wykorzystaniem wyników badań opinii publicznej – poziom legitymizacji społecznej władzy prezydenckiej.

zakres rozszerzony

VIII. Modele sprawowania władzy.

Uczeń:

2) analizuje sposób wyboru i charakteryzuje formę (jednoosobowa lub kolegialna) głowy państwa we współczesnych republikach; odróżnia prerogatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej od innych jego uprawnień.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- charakteryzuje kompetencje Prezydenta RP w zakresie sprawowania przez niego zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi;
- analizuje rolę Prezydenta RP w sytuacjach stanów nadzwyczajnych – wojennego i wyjątkowego;
- rozważa znaczenie współpracy organów władzy wykonawczej w zakresie dbałości o bezpieczeństwo państwa.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- metoda układanki;
- dyskusja;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Przed lekcją

1. Uczniowie przygotowują informacje dotyczące spotkań Rady Bezpieczeństwa Narodowego (ćwiczenie 2 w sekcji Prezentacja multimedialna).

Faza wstępna

1. Chętni/wybrani uczniowie przedstawiają rezultaty swojej pracy w domu. Następnie krótka dyskusja nt. kwestii poruszanych podczas spotkań RBN:

- Czy zagadnienia te można w jakiś sposób uporządkować?
- Dlaczego to ważne, by Prezydent RP uzyskiwał informacje o poruszanych podczas RBN kwestiach?

2. Przedstawienie tematu i celów zajęć.

Faza realizacyjna

1. Praca ze prezentacją multimedialną. Podział klasy na trzyosobowe grupy. W grupach uczniowie oglądają prezentację multimedialną i opracowują mapy myśli dotyczące roli Prezydenta RP w dziedzinie bezpieczeństwa państwa (ćwiczenie 1 do prezentacji multimedialnej).
2. Uczniowie pracujący w grupach stają się ambasadorami – każdy z nich przedstawi wybrany element przygotowanej przez grupę mapy myśli reszcie klasy. Ambasadorowie z poszczególnych grup zajmujący się tym samym zagadnieniem (zwierzchnictwo nad siłami zbrojnymi, Rada Bezpieczeństwa Narodowego, stany nadzwyczajne) spotykają się i przedstawiają sobie wzajemnie rezultaty pracy w obszarze danego zagadnienia. Porównują i uzupełniają swoje spostrzeżenia na podstawie informacji prezentowanych przez innych ambasadorów. Następnie ambasadorowie wracają do swoich pierwotnych grup i każdy przekazuje pozostałym członkom grupy, jakie dodatkowe informacje uzyskał podczas spotkań ambasadorów i o co warto uzupełnić ich grupową mapę myśli.
3. Uczniowie w parach wykonują ćwiczenia 4, 5 i 8 z sekcji Sprawdź się. Następnie weryfikują poprawność swoich odpowiedzi z inną parą i odnotowują rozbieżności oraz ewentualne inne problemy, które pojawiły się podczas ustalania prawidłowych odpowiedzi. Po upływie czasu wyznaczonego na rozwiązanie ćwiczeń chętne/wybrane osoby przedstawiają rezultaty pracy, a pozostali uczniowie korygują lub uzupełniają odpowiedzi. Nauczyciel czuwa nad poprawnością ustalonych ostatecznie rozwiązań i w razie potrzeby dodatkowo wyjaśnia prawidłowe rozwiązania zadań.

Faza podsumowująca

1. Uczniowie indywidualnie wykonują ćwiczenia 1–3 oraz 6–7. Wspólne omówienie odpowiedzi.
2. Uczniowie układają po jednym zamkniętym pytaniu testowym obejmującym materiał z lekcji. Ochotnicy przedstawiają je na forum klasy, pozostali uczniowie odpowiadają na pytania. Autorów zarówno dobrych pytań, jak i odpowiedzi można i warto nagrodzić oceną z aktywności (np. plusem).

Praca domowa:

Rola Prezydenta RP w dziedzinie obronności państwa. Za mała? Za duża? W sam raz? – przedstaw swoje stanowisko i uzasadnij je, przywołując wybrane kompetencje Prezydenta RP i odpowiednie argumenty.

Materiały pomocnicze:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Strona internetowa prezydent.pl

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

W zależności od potencjału poznawczego uczniów można najpierw poprosić ich o opracowanie mapy myśli przy wykorzystaniu Konstytucji RP jako materiału źródłowego (w grupach), a dopiero potem obejrzeć prezentację multimedialną jako uzupełnienie uczniowskich opracowań tematu.